

Свети Юстин (Попович)

КРАЯТ НА СВЕТА И ИСТОРИЯТА

През всички свои промени и изменения творението бърза към своя край. През всички дни и всички нощи всички хора, а с тях и подир тях — и цялото творение, бързат към последния ден, когато ще свърши тайната на тоя свят и човешката история. Всички дни, като бели потоци, и всички нощи, като черни потоци, се ломят и си пробиват път през урвите и клисурите на битието, носейки всички същества и цялото творение към последния ден, в който трябва да се вляят и приключат своето течение. Всичко, що е живяло и живее в клетката на времето, трябва да влезе в тоя последен ден, трябва да слезе върху неговия бряг. Няма същество, ни твар, които потокът на времето, бързо носещ се по руслото на пространството, да не довлече до тоя последен ден. С тоя ден времето ще свърши своето съществуване. Затова в Откровението той се и назовава “ден последен” (Иоан. 6:39-40,44; 11:24; 12:48), “ден велик” (Деян. 2:20, Иуда 6). А понеже този е отреденият от Бога ден, в който Той ще съди вселената (Деян. 17:31), той се нарича още и “съден ден” (Мат. 10:15; 11:22-24; 12:36; 2 Петр. 2:9; 3:7; Иоан. 4:17), “ден на гнева и откриването на праведния съд Божий” (Рим. 2:5). Но поради туй, че целият съд е предаден на Сина (Иоан. 5:22), и че в последния ден Синът ще се яви в слава като Съдия, то тоя ден още се нарича “ден на Сина Човешки” (Лука 17:22), “ден Господен” (2 Петр. 3:10; 1 Сол. 5:2), “ден Христов” (2 Сол. 2:2; Фил. 1:10; 2:16), “ден на нашия Господ Иисус Христос” (2 Кор. 1:14; 1 Кор. 1:8; 5:5), “ден на съда и погибелта на нечестивите човеци” (2 Петр. 3:7). В тоя многознаменателен ден Господ ще изрече Своята последна и окончателна присъда над целокупната история на света и човека, над всички хора заедно и над всекиго поотделно. Тогава Той окончателно ще разлъчи доброто от злото, и ще прекара между тях непроходима межда. Тогава Той ще изрече Своята непогрешима присъда над всички човешки ценности. Тогава Той ще измери върху съвършено чувствителните и точни богочовешки везни на Своята правда и любов всички човешки дела, всички човешки мисли, всички човешки желания, всички човешки думи. Тогава ще се “извърши тайната на Бога” (Откр. 10:7) относно човека, творението, света, вселената. Тогава всички добри и всяко добро ще наследят вечно блаженство и вечен рай, а всички зли и всяко зло — вечна мъка и вечен ад.

Страховитостта и ужасът на Страшния съд за грешниците иде особено от туй, че всички те в тоя миг ясно ще осъзнаят и с очи ще видят, че Иисус Христос наистина се е възплътил за спасението на всички, пострадал е за всички, на всички е дал в Църквата благодатни средства за спасение — светите Тайнства и светите добродетели; че Той наистина е едничък Спасител на човеците, че Неговото свето Евангелие наистина е едничкият

правилен смисъл и цел на човешкия живот на земята; че Неговото име е наистина едничкото име, чрез което хората могат да се спасят от страшната безсмислица на греха и смъртта, и да се избавят от вечната мъка във вечното царство на греха и злото — ада (срв. 1 Сол. 1:6-10). Тогава всеки, който през земния си живот не е повярвал в Христа като Бог и Спасител, непреодолимо ще усети с цялото си същество, че по тоя начин, още на земята той сам се е осъдил на вечна мъка.

С последния, всеобщ съд се изрича последното благовестие на Спасителевото Евангелие. При всеобщото възкресение на мъртвите, когато бъде обявен Страшният съд, ще се свърши старата земя и онова, що е на нея работило, живяло, власт и сила е имало. Цялата земна драма ще свърши. Не само на земята, но и на небето ще бъде премахната всичката власт и сила на смъртта, греха и дявола — напълно и всецяло. Всичко, що е против Бога и не от Бога, антихристово и нехристово, ще бъде натирено в своето вечно царство — ада. Там ще пребъде тяхната власт и сила. А всякъде другаде, по всички безкрайни и безбрежни Божии светове, ще пребъдва вечното Царство, власт и сила на Трисияйния Бог и Господ. Господ Христос, Който като Богочовек подир Своето възплъщение държи в ръка всяка власт и сила в тоя свят, ще предаде всичко това, цялото Свое Царство, на Бога и Отца. Ще ги предаде като Човек, понеже Нему като на Бог се пада всяка власт, и сила, и слава, която е и на Бога Отца и на Бога Духа Светаго. ...Докле свят светува, до самия Страшен съд, над всичко тук пак царува Богочовекът Христос. И Нему, като на Човек, се даде целия съд над света (Иоан. 5:22, 27); “защото Той трябва да царува, докато тури всички врагове под нозете Си” (1 Кор. 15:25). А това ще стори окончателно, веднъж завинаги, в деня на Страшния съд — ще смаже всички Свои врагове, всинца ще ги тури под нозете Си. А кои са Неговите врагове? Грехът, смъртта и дяволът. И всички драговолни и неразкаяни грехолюбци, смъртолюбци. Тъй ще бъде унищожено всичко, що на тоя свят е враждувало с Богочовека Христа. А най-върлият враг на човека, а и на Христа, понеже Той е Богочовек и Спасител, в тоя свят е смъртта. Защото смъртта е главната сила, която враждува с Христа Бога и всичко, що е Божие. На Страшния съд “най-последен враг, който ще бъде унищожен, е смъртта” (1 Кор. 15:26). Преди нея ще да бъдат унищожени всички по-малки врагове, нейни съратници.

Смъртта вече е унищожена у възкръсналия Богочовек. Тя е унищожена и в душите на светците. А в съдния ден тя ще бъде напълно унищожена от света на Божиите твари и преобразеното творение, и цяла натирена в своето злощастно царство — царството на смъртта, та там вечно да яде сама себе си, без някога да може да умре.

Прев. от сръбски със съкращения, Архим. Д-р Јустин Поповић, “Догматика Православне Цркве”, књига трећа.